

NOTAT

Dato: 26. maj 2023
Til: Bestyrelsen
Fra: Administrationen

Orientering om ny udtalelse om henteordninger fra Miljøstyrelsen

Baggrund

Bestyrelsen traf på møde den 19. maj 2021 (sag nr. 10-21) beslutning om, hvorledes en ny affaldsordning skal tilrettelægges. Bestyrelsens anbefaling er efterfølgende tiltrådt i de to ejerkommuner.

Som bekendt indebærer den nye ordning, at enfamilieboliger og sommerhuse skal have opstillet tre beholdere på hver matrikel.

Grundlaget for den besluttede ordning er "Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi" indgået af en række af folketingets partier den 16. juni 2020 samt efterfølgende affaldsbekendtgørelse med tilhørende vejledninger fra Miljøstyrelsen.

Klimaplanen er retligt set udmøntet i affaldsbekendtgørelsen, som fastslår, at kommunalbestyrelsen skal etablere "en indsamlingsordning som en henteordning" for en række affaldsfraktioner. En henteordning er i Miljøstyrelsens vejledninger i udgangspunkt defineret som "*affaldsindsamling, hvor fast indsamlingsmateriel står på matriklen*". I nærmere beskrevne tilfælde kan indsamlingsmateriellet placeres husstandsnet. Om end vejledningen har uklarheder i definitioner og begreber, synes der ikke at være tvivl om, at det generelle udgangspunkt for henteordninger er, at beholdere skal være opstillet på den enkelte matrikel, og at fællesløsninger dermed kun kan anvendes, såfremt forholdene ikke tillader opstilling af beholdere på matriklen.

Med udgangspunkt heri godkendte bestyrelsen på møde den 8. december 2021 (sag nr. 28-21) retningslinjer for fællesløsninger og fritagelser, hvor det altovervejende udgangspunkt er, at alle enfamilieboliger og sommerhuse skal have tre beholdere på hver matrikel.

Miljøstyrelsen udgav den 1. juli 2022 en ajourført vejledning til henteordninger med følgende tilføjelse til henteordninger: "*For at reducere antallet af beholdere på den enkelte matrikel kan kommunen tilbyde, at borgere (f.eks. naboer) kan dele indsamlingsbeholdere til udvalgte fraktioner ved placering i skel mellem to matrikler.*"

Bestyrelsen blev på møde 20. september 2022 orienteret herom tillige med fremkomne ønsker fra grundejerforeninger om mulighed for fællesløsninger, hvilket dog ikke gav anledning til ændring i retningslinjer for fællesløsninger.

Der er ligeledes i 2023 vedtaget nye affaldsregulativer i begge kommuner, der fastlægger, at alle enfamilieboliger og sommerhuse som udgangspunkt skal have alle beholdere omfattet af henteordninger på egen matrikel.

Spørgsmålet om disse retningslinjer og definitioner har naturligvis været helt afgørende for udbudsgrundlag med kvantificering af opgaveomfang for såvel indkøb af beholdere som indsamlingen. Altså helt konkret f.eks.: Hvor mange og hvilke typer beholdere skal der indkøbes, og hvor mange skraldebiler skal indsamlingsentreprenørerne indkøbe for at løse indsamlingsopgaven. Endvidere har retningslinjerne naturligvis også været helt centralt for vores og kommunernes dialog med borgere og grundejerforeninger.

Reno Djurs har i overensstemmelse med vejledninger fra Miljøstyrelsen og vedtagelse af de lokale retningslinjer og regulativer udbudt og indgået kontrakter om bl.a. indkøb af beholdere og indsamling, ligesom vi sammen med vores samarbejdspartnere har detailplanlagt udrulning af ordningerne fra 1. maj 2023. Med andre ord er udrulningen af de nye ordninger med 150.000 beholdere som planlagt i fuld gang.

Ny udmelding fra Miljøstyrelsen 2. maj 2023

Miljøministeriet har den 2. maj 2023 på deres hjemmeside offentliggjort nedenstående, hvor man i spørgsmålet om definition af henteordninger vender helt rundt på en tallerken (se især det med fed fremhævede) på trods af tidligere ret bastante udmeldinger herom, og på trods af, at det burde stå klart for Miljøstyrelsen, at kommuner landet over har truffet vidtgående beslutninger på grundlag af hidtidige vejledninger og definitioner.

Udmeldingen fra Miljøstyrelsen på deres hjemmeside 2. maj 2023:

”Dele af den nuværende vejledning om indsamling af husholdningsaffald skal præciseres.

Miljøstyrelsen er blevet gjort opmærksom på, at der er tvivl om kommunalbestyrelsernes pligter, når der skal etableres henteordninger for husholdningsaffald efter reglerne i affaldsbekendtgørelsen (§§ 20-28 og § 33).

Spørgsmålet er, om kommunalbestyrelserne som udgangspunkt er forpligtede til at etablere henteordninger som husstandsindsamling, og om ordningerne kun undtagelsesvist må etableres som husstandsnær indsamling (f.eks. sorteringsøer), når forholdene ikke tillader indsamling på matriklen. Spørgsmålet er også aktuelt for sommerhusområder.

Reglerne

Affaldsbekendtgørelsens §§ 20-28 og § 33 fastsætter, at kommunalbestyrelsen skal etablere indsamlingsordninger som henteordninger for de i bestemmelserne nævnte affaldsfraktioner (f.eks. papaffald i § 22 og plastaffald i § 25).

Miljøstyrelsens vurdering

Miljøstyrelsen vurderer, at bestemmelserne pålægger kommunalbestyrelserne at sikre, at indsamlingsordningerne som udgangspunkt etableres som henteordninger. Det afgørende er dermed efter Miljøstyrelsens opfattelse, om den enkelte affaldsordning (f.eks. i et villakvarter eller sommerhusområde) kan anses som en henteordning – og ikke en bringeordning.

Dette vil sige, at det ikke kan udledes af de pågældende bestemmelser, at kommunalbestyrelserne som udgangspunkt skal etablere henteordningen som husstandsindsamling på matriklen.

Kommunalbestyrelsen har derfor frihed til at vælge, om en henteordning skal etableres som husstandsindsamling eller husstandsnær indsamling. Dette gælder uanset boligtype.

For at sikre mere genanvendelse som led i den grønne omstilling, anbefaler Miljøstyrelsen fortsat, at den særskilte indsamling foregår så tæt på matriklen som muligt og helst på selve matriklen i en-familieboligområder, da erfaring viser, at sorteringsprocenten derved højnes.

Ændring af vejledningen om indsamling af husholdningsaffald

Ovenstående vurdering medfører, at der er dele af den nuværende [vejledning om indsamling af husholdningsaffald](#), som skal præciseres.

På den baggrund har Miljøstyrelsen igangsat et arbejde med at revidere vejledningen med henblik på at sikre, at ovenstående vurdering indarbejdes. I tillæg hertil vil revisionsarbejdet også sikre, at det i højere grad tydeliggøres, hvornår vejledningen beskriver krav i affaldsbekendtgørelsen, og hvornår der er tale om miljøfaglige anbefalinger.”

Mulige konsekvenser

Der er ikke noget lovgivningsmæssigt til hinder for, at Reno Djurs og andre fortsat etablerer henteordninger med beholdere på hver matrikel jf. de vedtagne retningslinjer og regulativer. Det faglige hovedargument, der taler herfor, er fortsat, at mængden til genanvendelse og sorteringskvaliteten herved bliver højere, ligesom der også er et positivt aspekt i forhold til hygiejne og service.

Imidlertid kan en ny definition af, hvad kommunerne er forpligtede til, få betydning for den compensation, som producenter af emballageaffald i det kommende udvidede producentansvar gældende fra 1. januar 2025 skal give kommuner for at indsamle emballageaffald.

Reno Djurs vil sammen med de øvrige selskaber i FARR-samarbejdet og Dansk Affaldsforening sætte fokus på, at de nye henteordninger er etableret loyalt i fuld overensstemmelse med vejledninger fra de centrale myndigheder, hvorfor ordningen bør kompenseres på dette grundlag.